

Sana: “___” 201 -20 -yil Geografiya fani Sinf:6

1-Mavzu. Kirish Materiklar va okeanlar tabiiy geografiyasi kursida nimalar o'rganiladi.

Ta'limiy maqsad: O'quvchilarda fan haqidagi bilimlar va tushunchalarni berishda davom etish.

Tarbiyaviy: O'quvchilarda Vatanga muhabbat va sadoqat tuyg'usini shakllantirish. O'quvchilarni aqliy, estetik, ekologik, vatanparvarlik kabi tarbiyaga yo'naltirish.

Rivojlantiruvchi: O'quvchilarni dunyoqarashini oshirish va mustaqil fikrlashga o'rgatish. Ta'limiy uslubga asosan nazariy bilimlarni kengaytirish orqali olingan bilimlarni uzviy bog'lay olish va umumiy, xususiy yo'nalishlarini ajratib olishga tayyorlash.

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi

doimiy ravishda o'z-o'zini jismoniy, ma'naviy, ruhiy, intellektual va kreativ rivojlantirish, kamolotga intilish, hayot davomida mustaqil o'qib-o'rganish, kognitivlik ko'nikmalarini va hayotiy tajribani mustaqil ravishda muntazam oshirib borish, o'z xatti-harakatini muqobil baholash va mustaqil qaror qabul qila olish ko'nikmalarini egallashni nazarda tutadi.

Fanga oid kompetensiyalar: geografik xaritalardan materik, okean, eng yirik dengiz, qo'ltiq, bo'g'iz, orol va yarimorollarni; Yer yuzidagi eng baland tog' va yirik tekisliklarni, katta daryo va ko'llarni aniqlaydi va yozuvsiz xaritaga tushura oladi. .

II.Darsning turi: Amaliy, nazariy, aralash, noan'aviy, ananaviy.

II.Darsning turi: Amaliy, nazariy, aralash, noan'aviy, ananaviy.

III.Darsning usuli: . Aqliy hujum, savol-javob, guruhlarda ishlash.

IV.Darsning jihozi: Darslik ,xarita ,atlas,gulobus.

V.Didaktik jihoz: Tarqatma materiallar, slaydlar ,bukletlar

VI.Texnik jihoz: Kadoskop,kampyuter, diaproyektor ekran.

VII.Darsuchun talab etiladigan vaqt:45 minut:

Darsning texnik chizmasi:

Dars bosqichlari	Vaqt
Tashkiliy qism.	2 daqiqa
Yangi mavzuni boshlashga hozirlik	3 daqiqa
Yangi mavzuni yoritish	25 daqiqa
Guruhlarda ishlash. Yangi mavzuni tahlil qilish	7 daqiqa
Darsni yakunlash	3 daqiqa
Uyga beriladigan topshiriqlar	5daqiqa

VIII.Darsning borishi (reja):

1.Tashkiliy qism: a)Salomlashish, b)tozalikni aniqlash, d)davomatni aniqlash c) darsga tayyorgarlik ko'rish va dars rejasi

2. Uyga vazifani so`rab baholash: a) og`zaki so`rov b) daftarni tekshirish v) tarqatma materiallar orqali g) misollar yechish e) amaliy

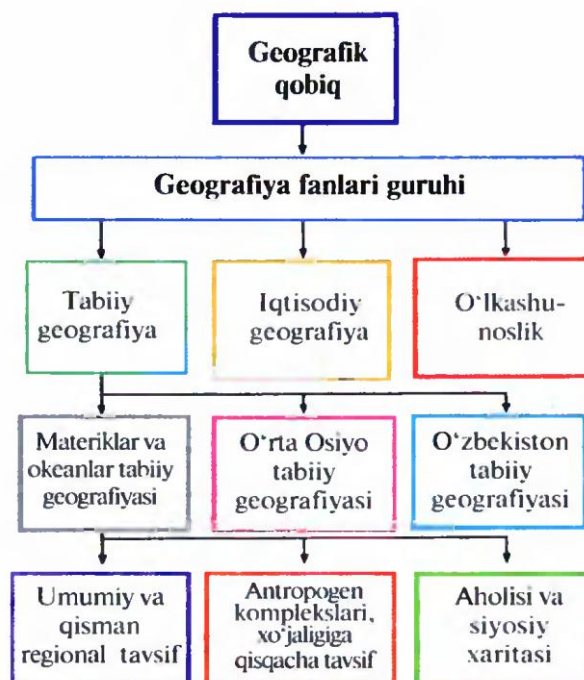
IX.Yangi mavzu bayoni:

Yer yuzida yashaydigan kishilar hayoti tabiatga juda bogʻlangan. Inson oʻziga kerakli boʻlgan hamma narsani tabiatdan oladi. Odamlar oʻzlariga kerakli boʻlgan narsalarni tabiatdan olish uchun mehnat qilishadi: yerlarni haydab, ekinlar ekishadi, konlarni ochib, foydali qazilmalarni qazib chiqarishadi, turli ishlab chiqarish korxonalarini qurib, har xil mahsulotlar ishlab chiqarishadi, yashash uchun uy-joylar qurishadi. Insonning bunday xoʻjalik faoliyati taʼsirida Yer yuzi tabiatida oʻzgarishlar, baʼzan zararli oʻzgarishlar roʻy beradi, tabiat ifloslanadi. Bularning oldini olish uchun Yer yuzining turli joylarida va butun geografik qobiqda roʻy berayotgan oʻzgarishlarni tushunish kerak.

Buning uchun esa sayyoramizning butun tabiatini, materiklar va okeanlarni, tabiat komplekslarini, ularda roʻy berayotgan tabiiy va inson taʼsiridagi jarayonlarni bilishingiz zarur. Siz bu bilimlarni qoʻlingizdagi darslikdan oʻrganasiz.

Darslikning *beshinchi boʻlimi*, yaʼni yakunida dunyo aholisi va siyosiy xaritasi toʻgʻrisida bilimga ega boʻlasiz. Bunda aholining notekis joylashish sabablari, aholi zich joylar, aholisi koʻp mamlakatlar, dunyo siyosiy xaritasining shakllanishi, davlatlarning aholi soni, maydoni va boshqa xususiyatlariga koʻra turlari haqidagi bilimlarga ega boʻlasiz.

Materiklar, okeanlar va ularning tarkibiy qismlari.

1- rasm. Geografik qobiq — tabiiy geografiyaning oʻrganish obyekti.

Yangi mavzuni mustahkamlash:

Atama, tayanch tushuncha va nomlar

Materik, qitʼa, Dunyo okeani, okean, dengiz, boʻgʻiz, qoʻltiq, qirgʻoq chizigʻi, geografik qobiq, F. Magellan.

Nazorat uchun savollar

1. Yer yuzida nechta materik va qitʼalar bor? Okeanlar-chi?
2. Materiklar va okeanlar tabiiy geografiyasi nimalarni oʻrganadi?
3. Qirgʻoq chizigʻi nima?

Uyga vazifa: Mavzuni oʻqib oʻrganib kelish yozuvsiz xaritani toʻldirish

Foydalanilgan adabiyotlar: 6-sinf darsligi, qoʻshimcha adabiyotlar..

Oʻqituvchi: _____ OʻIBDOʻ: _____

Sana: “___” 201 -20 -yil Geografiya fani Sinf:6

2-Mavzu. Geografik xaritalar va ularning turlari. Atlaslar, globuslar.

Ta’limiy maqsad: O`quvchilarda fan haqidagi bilimlar va tushunchalarni berishda davom etish.

Tarbiyaviy: O`quvchilarda Vatanga muhabbat va sadoqat tuyg`usini shakllantirish.

O`quvchilarni aqliy, estetik, ekologik, vatanparvarlik kabi tarbiyaga yo`naltirish.

Rivojlantiruvchi: O`quvchilarni dunyoqarashini oshirish va mustaqil fikrlashga o`rgatish. Ta’limiy uslubga asosan nazariy bilimlarni kengaytirish orqali olingan bilimlarni uzviy bog`lay olish va umumiy, xususiy yo`nalishlarini ajratib olishga tayyorlash.

O`zini o`zi rivojlantirish kompetensiyasi

doimiy ravishda o`z-o`zini jismoniy, ma’naviy, ruhiy, intellektual va kreativ rivojlantirish, kamolotga intilish, hayot davomida mustaqil o`qib-o`rganish, kognitivlik ko`nikmalarini va hayotiy tajribani mustaqil ravishda muntazam oshirib borish, o`z xatti-harakatini muqobil baholash va mustaqil qaror qabul qila olish ko`nikmalarini egallashni nazarda tutadi.

Fanga oid kompetensiyalar: geografik xaritalardan materik, okean, eng yirik dengiz, qo`ltiq, bo`g`iz, orol va yarimorollarni; Yer yuzidagi eng baland tog` va yirik tekisliklarni, katta daryo va ko`llarni aniqlaydi va yozuvsiz xaritaga tushura oladi. .

II.Darsning turi: Amaliy, nazariy, aralash, noan`aviy, ananaviy.

II.Darsning turi: Amaliy, nazariy, aralash, noan`aviy, ananaviy.

III.Darsning usuli: . Aqliy hujum, savol-javob, guruhlarda ishlash.

IV.Darsning jihozi: Darslik ,xarita ,atlas,gulobus.

V.Didaktik jihoz: Tarqatma materiallar, slaydlar ,bukletlar

VI.Texnik jihoz: Kadoskop,kampyuter, diaproyektor:

Dars bosqichlari	Vaqt
Tashkiliy qism.	2 daqiqa
Yangi mavzuni boshlashga hozirlik	3 daqiqa
Yangi mavzuni yoritish	25 daqiqa
Guruhlarda ishlash. Yangi mavzuni tahlil qilish	7 daqiqa
Darsni yakunlash	3 daqiqa
Uyga beriladigan topshiriqlar	5daqiqa

VIII.Darsning borishi (reja):

1.Tashkiliy qism: a)Salomlashish, b)tozalikni aniqlash, d)davomatni aniqlash c) darsga tayyorgarlik ko`rish va dars rejasi

2. Uyga vazifani so`rab baholash: a) og`zaki so`rov b) daftarni tekshirish

v) tarqatma materiallar orqali g) misollar yechish e) amaliy

IX. Yangi mavzu bayoni:

Geografik xaritalar — bilim manbai. Turli mazmundagi va masshtabdagi xaritalardan o'quvchilarning maqsadli foydalanishi talab qilinadi. Kursning materiklar va okeanlar tabiiy geografiyasiga oid bo'limlarida har bir mavzuga taalluqli bo'lgan xaritalar berilgan. Demak, muayyan mavzuni o'rganish jarayonida xaritalardan foydalanish shart. Darslik matni mazmunini to'ldirish uchungina emas, balki bilimlarni mustahkamlash, voqea-hodisalarning o'zaro bog'liqligini anglab yetish uchun ham xaritalarni tahlil qilish zarur.

Maktab o'quv globuslari 1 : 83 000 000, 1 : 50 000 000, 1 : 40 000 000, 1 : 30 000 000 masshtabda tayyorlanadi.

Yunon olimi Pifagor (eramizdan avvalgi VI asr)ning Yer shar shaklida degan fikriga asoslanib, yunonistonlik Krates (er.av.II asr) birinchi globusni yasagan. O'rta Osiyoda birinchi bo'lib Abu Rayhon Beruniy (973—1048- y.) Shimoliy yarimsharning globusini yasagan. Birinchi mukammalroq geografik globusni 1492- yilda Martin Bexaym yasagan. Lekin unda Amerika, Avstraliya va Antarktida tasvirlanmagan. Hoji Yusuf Hay'atiy 1886- yilda ishlagan globus Samarqanddagi madaniyat va san'at tarixi muzeyida saqlanmoqda. M. Ulug'bek nomidagi O'zMU geografiya fakultetida 1984- yilda H. Hasanov rahbarligida I. Y. Oshev yasagan ulkan „Relyefli globus“ o'rnatilgan.

Hozirgi vaqtda globuslarning bir necha turlari mavjud. Bular maktab globusi, relyefli globus, osmon jismlarini tasvirlovchi globuslardir.

Xaritalarning qo'llanilish maqsadi ularning masshtabiga, mazmuniga va jihozlash usuliga katta ta'sir ko'rsatadi. Buni bitta hududni bir xil masshtabli va mazmunli, lekin har xil maqsadli xaritalarini bir-biriga taqqoslab, yaqqol ko'rish mumkin. Maqsadiga ko'ra, xaritalarni: o'quv, ilmiy, turistik, targ'ibot-tashviqot kabi turlarga bo'lish mumkin.

Atama, tayanch tushuncha va nomlar

Geografik xarita, yarimsharlar xaritasi, masshtab, atlas, globus, Krates, Beruniy, Bexaym, Hoji Yusuf Hay'atiy, H. Hasanov, I. Y. Oshev.

Nazorat uchun savollar

1. Geografik xaritalar qanday turlarga bo'linadi?
2. Geografik xarita va globuslar masshtabiga ko'ra qanday turlarga bo'linadi?
3. Dastlabki atlas, globus kimlar tomonidan yaratilgan?

VIII.Darsning borishi (reja):

1.Tashkiliy qism: a)Salomlashish, b)tozalikni aniqlash, d)davomatni aniqlash c) darsga tayyorgarlik ko`rish va dars rejas

2. Uyga vazifani so`rab baholash: a) og`zaki so`rov b) daftarni tekshirish

v) tarqatma materiallar orqali g) misollar yechish e) amaliy

Sana: “___” 201 -20 -yil Geografiya fani Sinf:6

3-Mavzu. Geografik qobiqning chegaralari, xususiyatlari

I.Darsning maqsadi:

Ta’limiy maqsad: O`quvchilarda fan haqidagi bilimlar va tushunchalarni berishda davom etish.

Tarbiyaviy: O`quvchilarda Vatanga muhabbat va sadoqat tuyg`usini shakllantirish. O`quvchilarni aqliy, estetik, ekologik, vatanparvarlik kabi tarbiyaga yo`naltirish.

Rivojlantiruvchi: O`quvchilarni dunyoqarashini oshirish va mustaqil fikrlashga o`rgatish. Ta’limiy uslubga asosan nazariy bilimlarni kengaytirish orqali olingan bilimlarni uzviy bog`lay olish va umumiy, xususiy yo`nalishlarini ajratib olishga tayyorlash.

O`zini o`zi rivojlantirish kompetensiyasi

doimiy ravishda o`z-o`zini jismoniy, ma’naviy, ruhiy, intellektual va kreativ rivojlantirish, kamolotga intilish, hayot davomida mustaqil o`qib-o`rganish, kognitivlik ko`nikmalarini va hayotiy tajribani mustaqil ravishda muntazam oshirib borish, o`z xatti-harakatini muqobil baholash va mustaqil qaror qabul qila olish ko`nikmalarini egallashni nazarda tutadi.

Fanga oid kompetensiyalar: geografik xaritalardan materik, okean, eng yirik dengiz, qo`ltiq, bo`g`iz, orol va yarimorollarni; Yer yuzidagi eng baland tog` va yirik tekisliklarni, katta daryo va ko`llarni aniqlaydi va yozuvsiz xaritaga tushura oladi.

II.Darsning turi: Amaliy, nazariy, aralash, noan`aviy, ananaviy.

III.Darsning usuli: . Aqliy hujum, savol-javob, guruhlarda ishlash.

IV.Darsning jihozi: Darslik ,xarita ,atlas,gulobus.

V.Didaktik jihoz: Tarqatma materiallar, slaydlar ,bukletlar

VI.Texnik jihoz: Kadoskop,kampyuter, diaproyektor ekran.

VII.Darsuchun talab etiladigan vaqt:45 minut:

Darsning texnik chizmasi:

Dars bosqichlari	Vaqt
Tashkiliy qism.	2 daqiqa
Yangi mavzuni boshlashga hozirlik	3 daqiqa
Yangi mavzuni yoritish	25 daqiqa
Guruhlarda ishlash. Yangi mavzuni tahlil qilish	7 daqiqa
Darsni yakunlash	3 daqiqa
Uyga beriladigan topshiriqlar	5daqiqa

VIII.Darsning borishi (reja):

1.Tashkiliy qism: a)Salomlashish, b)tozalikni aniqlash, d)davomatni aniqlash c) darsga tayyorgarlik ko`rish va dars rejasi

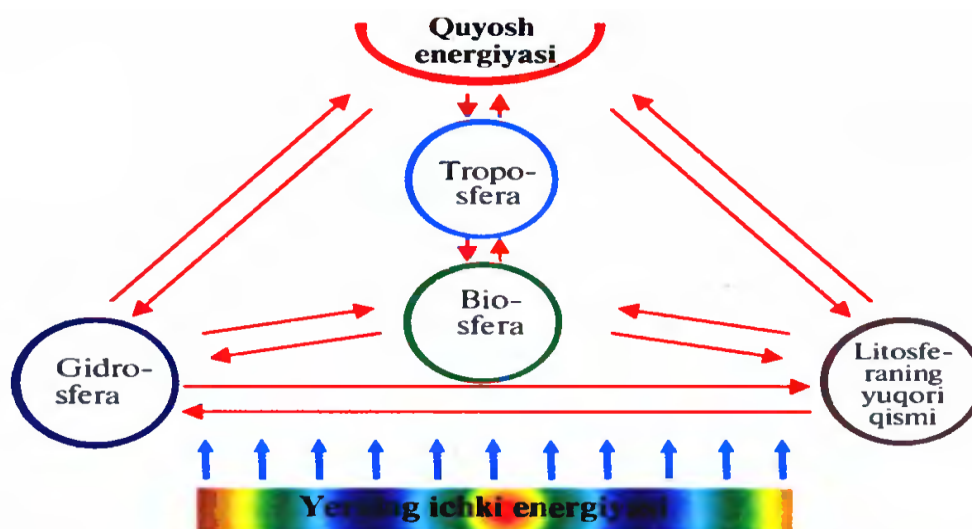
2. Uyga vazifani so`rab baholash: a) og`zaki so`rov b) daftarni tekshirish v) tarqatma materiallar orqali g) misollar yechish e) amaliy

IX. Yangi mavzu bayoni:

Geografik qobiq va uning chegaralari. Geografik qobiq tushunchasiga yaqin bo'lgan g'oya birinchi marta 1902- yilda D. N. Anuchin tomonidan aytilgan. Geografik qobiq haqidagi ta'limotni 1966- yilda rossiyalik olim A. A. Grigoryev ishlab chiqdi.

Atmosferaning quyi qatlami—troposfera, litosferaning ustki g'ovak qatlami, gidrosfera va biosferalarni o'z ichiga olgan hamda o'zaro ta'sir etib turadigan yaxlit qobiq *Yerning geografik qobig'i* deb ataladi.

Yangi mavzuni mustahkamlash:

Geografik qobiqning xususiyatlari. Geografik qobiq Yerning boshqa qobiqlaridan faqat o'ziga xos bo'lgan quyidagi xususiyatlari bilan farq qiladi: *birinchi xususiyati*, geografik qobiq komponentlari—litosfera, gidrosfera, atmosfera va biosferalar doimiy ravishda o'zaro aloqadorlikda bo'lishi va bir-biriga ta'sir etishidir; *ikkinchi xususiyati*, modda va energiya almashinish jarayonining bo'lib turishidir; *uchinchi xususiyati*, geografik qobiqda organik hayotning, jumladan, insoniyat jamiyatining mavjudligidir.

Atama, tayanch tushuncha va nomlar

Geografik qobiq, geografik qobiqning tuzilishi: litosfera, atmosfera, gidrosfera, biosfera, ozon pardasi, nuroq jinslar, geografik qobiqning vertikal va gorizontal tuzilishi.

Nazorat uchun savollar

1. Geografik qobiqning o'rtacha qalinligi va chegaralari haqida so'zlang.
2. Geografik qobiqning xususiyatlari deganda nimani tushunasiz?
3. Ozon pardasi qanday vazifani bajaradi?

O'qituvchi: _____ O'IBDO': _____

Sana: “___” 201 -20 -yil Geografiya fani Sinf:6

4-Mavzu. Geografik qobiqning rivojlanish qonuniyatlari

I.Darsning maqsadi:

Ta’limiy maqsad: O`quvchilarda fan haqidagi bilimlar va tushunchalarni berishda davom etish.

Tarbiyaviy: O`quvchilarda Vatanga muhabbat va sadoqat tuyg`usini shakllantirish. O`quvchilarni aqliy, estetik, ekologik, vatanparvarlik kabi tarbiyaga yo`naltirish.

Rivojlantiruvchi: O`quvchilarni dunyoqarashini oshirish va mustaqil fikrlashga o`rgatish. Ta’limiy uslubga asosan nazariy bilimlarni kengaytirish orqali olingan bilimlarni uzviy bog`lay olish va umumiy, xususiy yo`nalishlarini ajratib olishga tayyorlash.

O`zini o`zi rivojlantirish kompetensiyasi

doimiy ravishda o`z-o`zini jismoniy, ma’naviy, ruhiy, intellektual va kreativ rivojlantirish, kamolotga intilish, hayot davomida mustaqil o`qib-o`rganish, kognitivlik ko`nikmalarini va hayotiy tajribani mustaqil ravishda muntazam oshirib borish, o`z xatti-harakatini muqobil baholash va mustaqil qaror qabul qila olish ko`nikmalarini egallashni nazarda tutadi.

Fanga oid kompetensiyalar: geografik xaritalardan materik, okean, eng yirik dengiz, qo`ltiq, bo`g`iz, orol va yarimorollarni; Yer yuzidagi eng baland tog` va yirik tekisliklarni, katta daryo va ko`llarni aniqlaydi va yozuvsiz xaritaga tushura oladi.

II.Darsning turi: Amaliy, nazariy, aralash, noan`aviy, ananaviy.

III.Darsning usuli: . Aqliy hujum, savol-javob, guruhlarda ishlash.

IV.Darsning jihozi: Darslik ,xarita ,atlas,gulobus.

V.Didaktik jihoz: Tarqatma materiallar, slaydlar ,bukletlar

VI.Texnik jihoz: Kadoskop,kampyuter, diaproyektor ekran.

VII.Darsuchun talab etiladigan vaqt:45 minut:

Darsning texnik chizmasi:

Dars bosqichlari	Vaqt
Tashkiliy qism.	2 daqiqa
Yangi mavzuni boshlashga hozirlik	3 daqiqa
Yangi mavzuni yoritish	25 daqiqa
Guruhlarda ishlash. Yangi mavzuni tahlil qilish	7 daqiqa
Darsni yakunlash	3 daqiqa
Uyga beriladigan topshiriqlar	5daqiqa

VIII.Darsning borishi (reja):

1.Tashkiliy qism: a)Salomlashish, b)tozalikni aniqlash, d)davomatni aniqlash c) darsga tayyorgarlik ko`rish va dars rejasi

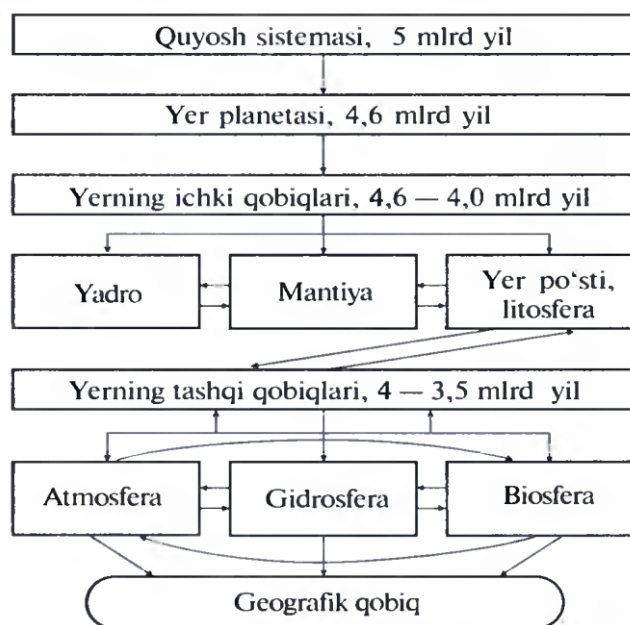
2. Uyga vazifani so`rab baholash: a) og`zaki so`rov b) daftarni tekshirish v) tarqatma materiallar orqali g) misollar yechish e) amaliy

IX. Yangi mavzu bayoni:

Geografik qobiqning rivojlanish bosqichlari. Olimlar geografik qobiqning rivojlanishini uch bosqichga ajratishadi: nobiogen, biogen va antropogen. *Nobiogen bosqich* — Yer taraqqiyotining 4,6 mlrd yildan to 570 mln yilgacha o'tgan davrini qamrab oladi. Bu bosqichda geografik qobiqning asosi tarkib topadi, ya'ni litosfera, atmosfera va gidrosfera shakllanadi. Yerdagi hayot 3,8—3,5 mlrd yil muqaddam paydo bo'lgan bo'lsa-da, ular o'ta oddiy organizmlardan tashkil topganligi uchun geografik qobiqning rivojlanishiga sezilarli ta'sir etmagan.

Biogen bosqich — 570 mln yil muqaddam boshlangan. Bu davrda organizmlar taraqqiy etgan (geoxronologik jadvalga qarang). Natijada biosfera shakllangan va geografik qobiqning mukammal tizimga ega bo'lishiga kuchli ta'sir ko'rsatgan.

3- rasm. Geografik qobiqning shakllanishi.

Geografik zonallik. Geografik komponentlar va tabiat komplekslarining ekvatoridan qutblar tomon, tog'larda balandlik tomon qonuniy ravishda o'zgarib borishiga *zonallik* deyiladi. Dunyoning har bir tabiat zonasi geografik qobiqning takrorlanmas xususiyatlarini namoyon qiladi.

Yangi mavzuni mustahkamlash:

1. Geografik qobiqning rivojlanishi qanday bosqichlarga bo'linadi?
2. Geografik qobiqning umumiy qonuniyatlari nimalardan iborat?
3. Geografik qobiqdagi modda va energiya almashinuvi qanday sodir bo'ladi?

Uyga vazifa: Mavzuni o'qib o'rganib kelish yozuvsiz xaritani to'ldirish

Foydalanilgan adabiyotlar: 6-sinf darsligi, qo'shimcha adabiyotlar..

O'qituvchi: _____ O'IBDO': _____

**6-SINF GEOGRAFIYA YILLIK KONSPEKTI
BAHOSI 20 MING SO'M. TO'LIQ
SHAKLDA SOTIB OLISH UCHUN 8600042324788099
VA 8600052950196723 KARTA RAQAMIGA KLIK
YOKI PAYME ORQALI PUL O'TKAZASIZ KEYIN
+998913982776
+998911098909 RAQAMIGA QO'G'IROQ QILASIZ.**